

Vývoj českého trhu práce – 1. čtvrtletí 2026

4.6.2026

Vývoj na trhu práce je poznamenán rostoucím nesouladem mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle. Míra zaměstnanosti za osoby ve věku 15–64 let stagnovala, zvýšila se pouze u osob starších 65 let. Nezaměstnanost meziročně vzrostla, včetně její dlouhodobé složky. Průměrná mzda se meziročně nominálně zvýšila o 8,1 % a reálně o 6,4 %.

Přes hospodářské oživení se v posledním roce mírně zvyšovala nezaměstnanost, což svědčí o rostoucím nesouladu na českém trhu práce. Podniky hledají zaměstnance s jinými dovednostmi, než které nabízí volná pracovní síla, a tato dlouhodobá neshoda se prohlubuje s nástupem nových technologií vyžadujících speciální dovednosti. Úsilí státu i zaměstnavatelů o rekvalifikace či o zlepšení stávajících schopností (upskilling) svých zaměstnanců není úměrné aktuálním požadavkům. Nedostatečné propojení školství s potřebami ekonomiky zhoršuje situaci také u mladých lidí, u kterých přetrvává vysoká míra nezaměstnanosti, včetně čerstvých absolventů.

Strukturální změny v ekonomice vedou k vyššímu zájmu o kvalifikovanou pracovní sílu v sektoru služeb a se zvýšeným důrazem v posledním období také ve stavebnictví. Regionálně je situace značně různorodá, česká pracovní síla má omezené možnosti stěhování za prací v důsledku nedostupného bydlení. Nedostatek pracovních sil je proto často kompenzován ze zahraničních zdrojů, což však s sebou může nést celospolečenské důsledky.

Zaměstnanost, nezaměstnanost a ekonomická neaktivita

Výsledky Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) neukázaly pro 1. čtvrtletí 2026 výraznější změny trendů. To však neznamená, že se neproměňovala struktura trhu práce. Zaměstnanost (počet pracujících) se meziročně zvýšila v souladu s demografickými pohyby o 1,1 %, tj. o 58,6 tis., na celkových 5 283,9 tis. Zatímco v primárním a sekundárním sektoru počet pracujících klesal (celkově o 30,7 tis.), v terciárním sektoru dále vzrostl o 89,3 tisíc. V sektoru služeb a péče tak aktuálně pracovalo již 63,3 % pracujících, přičemž výrazně dominovaly ženy.

Míra zaměstnanosti (podílu počtu pracujících osob) se celkově u 15+letých zvýšila o 0,3 p.b., na druhou stranu ve sledované skupině 15–64letých zůstala meziročně na stejné hodnotě 75,5 %. To platilo pro obě pohlaví, u mužů setrvala míra zaměstnanosti 80,1 % a u žen 70,9 %.

Pozoruhodná je z výsledků VŠPS také proměna proporcí mezi skupinami podnikatelů a zaměstnanců. Počet podnikatelů bez zaměstnanců (pracujících na vlastní účet) meziročně vzrostl o 35,9 tis. (o 5,3 %), zatímco počet podnikatelů se zaměstnanci (zaměstnavatelů) byl meziročně nižší o 8,1 tis. (tj. úbytek o 7,0 %). Počet největší skupiny zaměstnanců vzrostl pouze o 29,9 tis. (tj. o 0,7 %). Podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti tak meziročně vzrostl o 0,5 p.b. na 15,8 %.

Dále pokračoval trend rozšiřování kratších úvazků u žen. Aktuálně dosáhl počet kratších úvazků v hlavním zaměstnání celkově 524,4 tis., meziročně vzrostl o 24,6 tis., tj. o 4,9 %. Zkrácenou pracovní dobu mělo již 15,4 % pracujících žen. Mužů pracovalo na částečný úvazek jen 5,2 %, nejčastěji jde o seniory.

Nezaměstnanost se meziročně zvýšila, když počet lidí hledajících zaměstnání vzrostl o 31,4 tis. na 170,8 tis. Míra nezaměstnanosti se zvýšila o 0,6 p. b. na 3,2 %. V regionálním pohledu byla nejhorší situace v regionu soudržnosti Severozápad (6,3 %) a Moravskoslezsko (5,1 %). Naopak nejnižší míry zůstaly v regionech Střední Čechy (1,8 %) a Praha (2,1 %). Déle než rok bylo bez práce 54,7 tis. osob, tj. takřka třetina (32,1 %) všech nezaměstnaných, počet dlouhodobě nezaměstnaných se meziročně zvýšil o 19,6 tis. Tento trend je i v souladu s údaji Úřadu práce ČR.

Pracovní rezerva (osoby, které nepracují, současně aktivně práci nehledají, čímž nesplňují podmínky VŠPS pro nezaměstnané, nicméně uvádějí, že by chtěly pracovat) se snížila o 6,1 tis. na 73,3 tis.

Lze tak shrnout, že český trh práce je značně vyprázdněný. Ekonomická aktivita obyvatel se sice zvyšuje, avšak díky prodlužování pracovní kariéry do vyššího věku a v důsledku růstu nezaměstnanosti.

Poznámka: VŠPS pokrývá jen osoby bydlící v bytech, nikoli na ubytovnách a v podobných kolektivních domácnostech. To negativně ovlivňuje zachycení některých cizineckých skupin, kteří takové způsoby bydlení často využívají. Metodika vážení a dopočtů VŠPS byla od roku 2023 přizpůsobena tomuto způsobu zjišťování, což poznamenalo dlouhodobé časové řady údajů o zaměstnanosti, zejména v třídění na věkové skupiny. Váhy VŠPS se každé čtvrtletí upravují podle výsledků demografických statistik.

Evidenční počet zaměstnanců přepočtený na plně zaměstnané

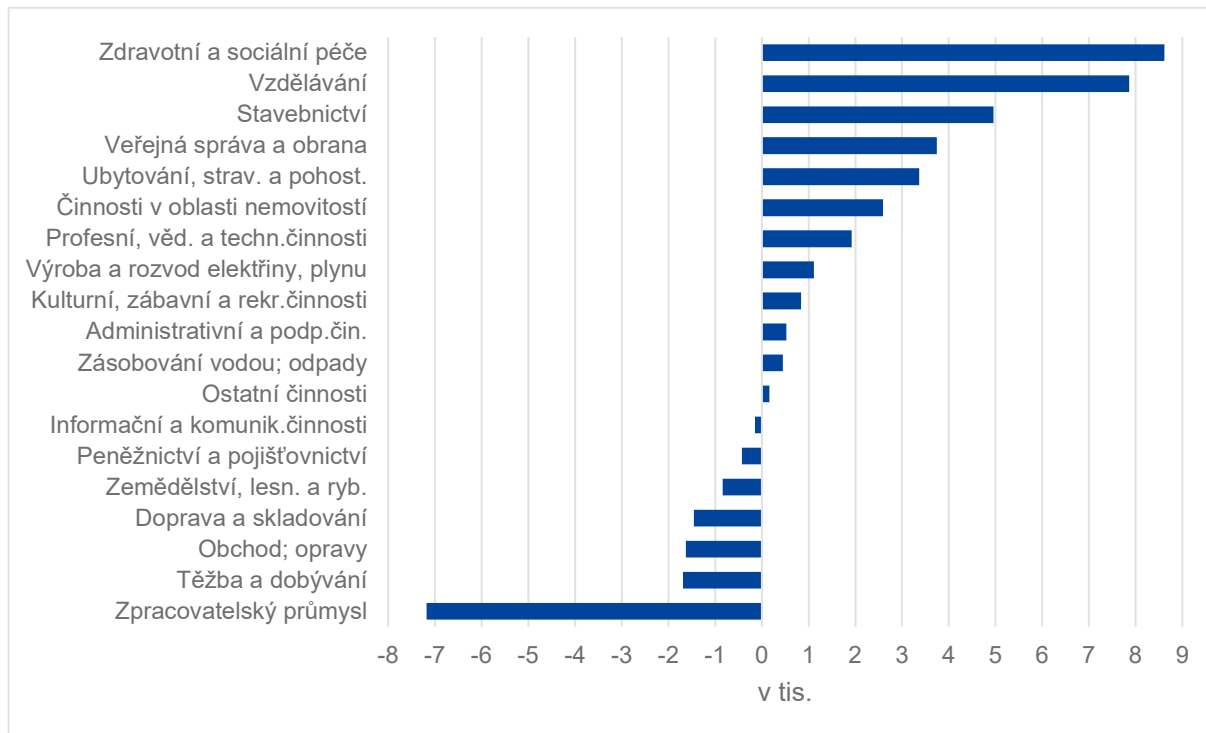
Předběžné údaje podnikové statistiky ČSÚ ukazují mírný obrat trendu. Evidenční počet zaměstnanců přepočtených na plně zaměstnané se v 1. čtvrtletí 2026 meziročně zvýšil o 22,8 tis., v relativním vyjádření o 0,6 %. (Evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách se zvýšil o 18,8 tis., resp. 0,4 %.)

Zatímco tedy celková čísla za poslední dva roky 2024 a 2025 představovala spíše stagnaci až pokles evidenčního počtu zaměstnanců, v 1. čtvrtletí 2026 je zřetelnější nárůst. Ten však nebyl zdaleka plošný, v třídění dle sekcí CZ-NACE aktuálně nalézáme některé výrazné růsty a poklesy, což svědčí o tom, že trh práce se vnitřně proměňuje a dochází k fluktuaci zaměstnanců.

Růst počtu zaměstnanců se opět soustředil v oblasti služeb a péče, nově též ve stavebnictví, zatímco pokles nacházíme především v průmyslu. V sedmi sekcích CZ-NACE se počet zaměstnanců meziročně snížil, celkem o 13,3 tis. Ve zbylých dvanácti sekcích se zvýšil o 36,1 tis. Jednotlivě šlo o relativní přírůstky či úbytky v širokém rozsahu od -10,6 % do 6,1 %. Tyto extrémy ale byly u početně nevýznamných odvětví.

Velká část poklesu jde za zpracovatelským průmyslem, kde ubylo 7,2 tis. zaměstnanců. Relativně šlo o nevýrazné snížení o 0,7 %, nicméně tento úbytek navazuje na dlouhou řadu předchozích z minulých let. V 1. čtvrtletí 2018 měl zpracovatelský průmysl ještě 1 152,2 tis. zaměstnanců, aktuálně 1 032,5 tis., zmenšil se tedy o 119,7 tis. (resp. o 10,4 %). Zpracovatelský průmysl každopádně stále představuje největší sekci CZ-NACE v Česku a jako jediná zaměstnávala více jak milion zaměstnanců. Tabulka 1 Rychlých informací o průměrných mzdách proto poskytuje oddíly CZ-NACE z této sekce, které byly největší z hlediska počtu zaměstnanců. V pěti těchto oddílech najdeme poklesy počtu zaměstnanců, nejhlubší početně i v relativním vyjádření byl ve výrobě motorových vozidel (2,0 %; 3,3 tis.). Pouze ve dvou vybraných oddílech došlo k nárůstu počtu zaměstnanců, a těmi byly výroba potravinářských výrobků (1,6 %; 1,4 tis.) a výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (1,4 %; 1,9 tis.).

Graf: Meziroční změny přepočtených počtů zaměstnanců podle секcí CZ-NACE

Zdroj: mzdová statistika ČSÚ

Největší relativní snížení počtu zaměstnanců bylo v sekci těžba a dobývání, již zcela marginálním odvětví, kde se stavy aktuálně snížily o 10,6 %, což představovalo úbytek o 1,7 tis. na 14,3 tis. Překvapivé mohou být záporné hodnoty u obchodu, kde snížení o 0,3 % představovalo úbytek 1,6 tis. pracovních míst na 495,0 tis. Přepočtené počty zaměstnanců v obchodě ale již významně meziročně klesly ve 4. čtvrtletí 2025, zatímco ve třech předchozích čtvrtletích rostly. Dále pokračovalo snižování stavů v dopravě a skladování (0,6 %; 1,5 tis.) a v peněžnictví a pojišťovnictví (0,6 %; 0,4 tis.), kde jsme mohli sledovat meziroční poklesy i celý minulý rok. Také v zemědělství, lesnictví a rybářství, kde bylo zaměstnáno aktuálně 88,0 tis. zaměstnanců, došlo k dalšímu poklesu (o 0,9 %; 0,8 tis.). Poslední sekcí s negativní hodnotou (0,1 %; 0,1 tis.) byly informační a komunikační činnosti. I když snížení v letošním i minulém roce byla spíše marginální, znamenají narušení dlouhodobého trendu zvyšování evidenčních počtů a indikují změnu situace v daném odvětví.

O nárůst počtu zaměstnanců se nejvíce postarala dvě odvětví s dominantním veřejným podílem: ve zdravotní a sociální péči najdeme meziroční růst o 8,6 tis. (resp. o 2,4 %) a ve vzdělávání o 7,9 tis. (o 2,2 %). Mírnější růst byl i ve veřejné správě a obraně (3,7 tis.; 1,3 %). V těchto třech odvětvích tak aktuálně dohromady pracuje více než milion zaměstnanců.

Začalo se dařit ve stavebnictví, kde se počet zaměstnanců meziročně zvýšil o 5,0 tis. (2,4 %). Udrželo se oživení v ubytování, stravování a pohostinství, spojené s cestovním ruchem, kde meziročně přibýlo 3,4 tis. zaměstnanců, resp. došlo ke zvýšení o 2,8 %. Ostatní změny již nejsou tak výrazné. Činnosti v oblasti nemovitostí si připsaly nejvyšší relativní zvýšení o 6,1 %, což v tomto malém odvětví představovalo početní nárůst o 2,6 tis., tato hodnota však byla poznamenána i administrativními

přesuny. Významné bylo také zvýšení v sekci profesní, vědecké a technické činnosti, kde přibylo 1,9 tis. zaměstnanců (1,1 %). Také dvě menší průmyslová odvětví rostla, v energetice (výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu) se počet zaměstnanců zvýšil o 1,1 tis. (o 3,1 %), a v zásobování vodou, činnostech souvisejících s odpadními vodami, odpady a sanacemi o 0,4 tis. (0,8 %).

Čtvrtletní průměrné měsíční hrubé mzdy

Průměrná mzda (50 282 Kč) za 1. čtvrtletí 2026 vzrostla podle předběžných údajů nominálně ke stejnému období předchozího roku o 3 789 Kč, tedy o 8,1 %. Jde přitom o zprůměrování velmi různorodého vývoje na úrovni jednotlivých odvětví, podniků či organizací. Nominální mzdový růst tak byl na začátku roku 2026 nejvyšší od 1. čtvrtletí 2023.

Z hlediska zaměstnanců byl ještě důležitější reálný vývoj, který srovnává růst výdělků s růstem spotřebitelských cen (inlace), a ukazuje tak, kolik zboží a služeb si mohl zaměstnanec za svou mzdu koupit. Index spotřebitelských cen rostl 1. čtvrtletí 2026 pouze o 1,6 %, reálně se tak průměrná mzda zvýšila meziročně o 6,4 %. To je jedna z nejvyšších hodnot za celé století. Připomeňme, že v 2. čtvrtletí 2021 byl registrován meziroční reálný nárůst 8,1 %, tam ovšem byla příčina v nízké základně z covidového roku 2020; ve zbylých obdobích roku 2021 byly hodnoty velmi nízké. V letech 2022 a 2023 pak došlo ve všech čtvrtletích k meziročním propadům reálné mzdy v důsledku vysoké inflace. Od 1. čtvrtletí 2024 nastalo oživení s růstem reálných mezd, které trvá dosud. V letech 2024 a 2025 rostly reálné mzdy zhruba 4% tempem.

Třebaže průměrné mzdy reálně stouply ve všech odvětvích, jejich dynamika byla velmi různorodá a ne všem zaměstnancům se výrazně zvýšila kupní síla výdělků. Nejvyšší nominální meziroční nárůst (22,1 %) aktuálně najdeme u sekce činnosti v oblasti nemovitostí, která je však početně velmi malá a meziroční index byl poznamenán i administrativním přesunem některých podniků mezi odvětvími. S menším odstupem následují administrativní a podpůrné činnosti s meziročním nominálním nárůstem 18,8 %, v tomto odvětví dominují různé agentury, vč. agentur práce.

Konjunktura ve stavebnictví se propjala do výrazného růstu výdělků o 12,6 %. Hodnoty nad jedenáctiprocentní hranicí nalezneme ještě u tří sekcí: ubytování, stravování a pohostinství (11,9 %), profesní, vědecké a technické činnosti (11,8 %) a zemědělství, lesnictví a rybnářství (11,2 %). Všechna ostatní odvětví měla nominální nárůsty pod devítiprocentní hranicí. K té se přiblížila doprava a skladování s 8,7 % a pak informační a komunikační činnosti s 8,5 %.

Na druhé straně najdeme u některých sekcí mnohem slabší mzdové nárůsty. V energetice (výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu) se úroveň zvýšila meziročně jen o 2,1 %; v tomto odvětví bývají vypláceny na začátku roku mimořádné odměny, které pak výrazně ovlivňují průměrnou mzdu.

Ve zdravotní a sociální péči se platy zvýšily o 4,8 %, ve veřejné správě a obraně 5,6 % a v peněžnictví a pojišťovnictví o 5,8 %. Tato tři odvětví spojují vysoké požadavky na kvalifikaci pracovní síly. Zpracovatelský průmysl zaznamenal také podprůměrný nárůst o 6,9 %. Hodnoty v ostatních odvětvových sekcích se pohybovaly v intervalu 7,5–8,1 %. Zaměstnancům ve vzdělávání meziročně stoupla platová úroveň o 8,0 %, což bylo značně více než v předchozích čtyřech letech, přesto jde pouze o hodnotu pod úroveň zvýšení celkové průměrné mzdy.

Nejvyšší mzdovou úroveň najdeme v 1. čtvrtletí 2026 již tradičně v informačních a komunikačních činnostech, kde se průměrná mzda dostala na 98 776 Kč. Na druhém místě bylo s odstupem

peněžnictví a pojišťovnictví s úrovní 89 091 Kč a třetí příčku drží výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu s 87 404 Kč. Tato trojice vede dlouhodobě.

Jen mírně inovované bylo pořadí z opačné strany. V ubytování, stravování a pohostinství byla průměrná mzda přes výraznější relativní nárůst (o 11,9 %) stále nejnižší (30 688 Kč). Druhá nejnižší průměrná mzda byla u ostatních činností, kde vzrostla o 7,6 % na hodnotu 37 025 Kč, a těsně za ním na třetím místě byla s 37 059 Kč sekce zemědělství, lesnictví a rybářství.

Regionální vývoj

Z pohledu počtu zaměstnanců došlo v 1. čtvrtletí 2026 ve většině krajů k meziročnímu zvýšení. Dílčí pokles zaznamenaly pouze tři kraje, ten výraznější o 0,2 % byl v Moravskoslezském kraji a v Královéhradeckém a Karlovarském kraji se počty snížily o 0,1 %; početně šlo dohromady o 1 tis. Na druhé straně můžeme najít masivní nárůst v Praze o 10,6 tis., což relativně představovalo zvýšení o 1,4 %. Této hodnotě se přibližoval Pardubický kraj s 1,3 %, ale vzhledem k malé velikosti kraje šlo početně jen 2,4 tis. Významnější (4,1 tis.) byl přírůstek v Jihomoravském (0,9 %) a dále ve Středočeském kraji (0,8 %; 3,4 tis.). Ve Zlínském kraji počty stagnovaly.

U vývoje průměrných mezd je v 1. čtvrtletí 2026 krajský rozptyl podstatně menší než v třídění podle odvětví. Nominálně mzdy rostly v rozmezí od 6,3 % do 9,8 %. Nejvyšší mzdový růst tentokrát zdaleka nebyl v Praze (8,2 %). Se značným odstupem vedl Moravskoslezský kraj (9,8 %), následován kraji Plzeňským (8,8 %), Pardubickým (8,7 %), Jihočeským (8,5 %) a Jihomoravským (8,2 %).

V Olomouckém kraji se průměrná mzda zvýšila stejně jako celorepublikově, tedy o 8,1 %. V ostatních krajích vzrostly podprůměrně a nejhůře dopadl Ústecký kraj s 6,3 %.

Podle absolutní úrovně výdělků však zůstala Praha stále výdělkově nejbohatším regionem, a to se značným náskokem – průměrná mzda tu byla 67 945 Kč. Zápas o druhé místo vyhrál Jihomoravský kraj s hodnotou 49 510 Kč, těsně následován Středočeským krajem s 49 145 Kč na třetím místě. Hranici 47 tisíc překonal jen Plzeňský kraj (47 076 Kč), ostatní zůstaly hluboko pod ní. V Ústeckém kraji dosáhla průměrná mzda 45 482 Kč, v Jihočeském 45 071 Kč a v Moravskoslezském kraji byla 45 013. Na druhé straně Karlovarský kraj zůstal nadále regionem s nejnižší mzdovou úrovní (42 391 Kč), ve Zlínském kraji dosáhla průměrná mzda 43 072 Kč a v Olomouckém 43 819 Kč; zbylé čtyři kraje měly hodnoty v intervalu 44–45 tisíc korun.

Kontakt:

Dalibor Holý

Odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí ČSÚ

Tel.: +420 274 052 694

E-mail: dalibor.holy@csu.gov.cz